

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložila studentka: Mgr. Pavla Bártlová

Název: Analýza používaných učebnic přírodopisu a biologie z hlediska antropologie a morfologie a anatomie člověka

Oponentka: RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.

1. CÍLE A HYPOTÉZY (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Cíle práce, úkoly práce a hypotézy jsou poměrně rozvláčně a nepřehledně stanoveny v úvodní kapitole i kapitole 2. Všechny byly v podstatě splněny. Práce je na první pohled poněkud logicky nekonzistentní, v názvu jsou slova „analýza učebnic přírodopisu a biologie“, analyzovány byly ale jen učebnice přírodopisu a dotazníkové šetření je zaměřeno také jen na nižší sekundární vzdělávání. Sama autorka učí na škole střední a očekává od svého výzkumu, že jí při této výuce pomůže, o čemž lze samozřejmě diskutovat. Také o antropologii, morfologii a anatomii člověka se v práci nic nedočteme, autorka si celé téma zjednodušila na analýzu učebnic pro 8. ročník ZŠ, které obvykle zmíněné učivo obsahují, ale často tam najdeme i učivo jiné (viz např. učebnice od nakladatelství Fraus, kde je i část zoologie).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Předložená práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teorie představuje krátké uvedení do problematiky, počínaje definicí učebnice, přes její základní znaky a funkce, a konče přehledem možných přístupů k výzkumu učebnic.

Praktická část je výzkumná. Sestává ze dvou dílčích výzkumů: (1) z výzkumu učebnic, kde autorka sleduje jejich didaktickou vybavenost a obtížnost textu a (2) z dotazníkového šetření učitelů na Třebíčsku. Analyzované učebnice i metody jejich zkoumání jsou dostatečně představeny, stejně tak i dotazník a vzorek učitelů. Výsledky výzkumu učebnic jsou uvedeny velmi podrobně. Já osobně považuji ovšem za nejdůležitější vzájemné porovnání učebnic v jednotlivých parametrech, které autorka uvádí jen v příloze. Stejnou výtku bych měla i pro výsledky dotazníkového šetření. Dotazník je rozsáhlý, ale jeho výsledkům věnuje autorka v textu jen stránku a kousek. Na zbytek odkazuje do příloh, ať si s tím každý poradí, jak umí. Tím, že autorka část výsledků uvádí v textu a část v přílohách, poněkud znesnadňuje čtenáři celkovou orientaci. V diskusi se autorka snaží porovnávat publikované výsledky se svými, což chválím, sklouzává ale často k heslovitému textu a věty nepropojuje.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Práce obsahuje 99 stran textu a 33 stran příloh (nečíslovaných). Obsahuje všechny předepsané formální náležitosti včetně anglického a českého abstraktu. Navíc je zde i souhrn, nazvaný francouzsky „resumé“, i když je potom v angličtině. Zde by bylo lepší použít anglického názvu „summary“. Práce je přehledně členěna do kapitol, jednotlivé části textu jsou provázané. Jazykový projev autorky je dobrý, v textu se vyskytují ovšem poměrně časté chyby (zejména v interpunkci), tabulky jsou nejednotně provedené, okraje stránek zbytečně velké, což potom práci neúměrně natahuje. Literatura je vhodně vybrána, ovšem není příliš početná a není vždy řádně citována. Jsou zde rozdíly mezi literaturou uvedenou v textu a v seznamu literatury, což považuji za hrubou chybu. V seznamu literatury chybí tyto tituly: Bjórsson (1968), Mistrík (1968), Bianchi (1994), Nestler (1974),

Průcha (1984), Pluskal (1996), Průcha (1989), Čapek (1995), Beneš (1995), Hudecová (2001), Sikorová (2004), Škachová (2005). Doporučuji autorce tyto použité zdroje doplnit do SISu formou errat.

4. KOMENTÁŘ OPONENTA(KY) (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Zpracování praktické části bylo určitě velmi pracné a autorka se ho snažila provést pečlivě. Čtenářskému komfortu by ale jistě prospělo, kdyby si autorka práci nakonec ještě jednou s odstupem prošla, rozhodla se, které věci jsou ty důležité a ty potom bez zbytečného roztahování textu a opakování některých údajů uvedla.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (je nutné vzít v úvahu dobu trvání obhajoby, cca 15 min.):

- Jaký je podle vás vztah mezi vypočítanými parametry hodnocení učebnic a mezi hodnocením učebnic učiteli, které je měli možnost používat při výuce?
- Liší se podle vás způsob práce různých učitelů se stejnou učebnicí?
- Jaký vliv má samotná osoba učitele na kompenzaci nedostatků jednotlivých učebnic?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě nebo nedoporučuji k obhajobě):

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a **doporučuji** ji k obhajobě.

V Praze dne 4.1.2015

RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.